

Silfueren.

No. 92 og 93.

af Prof. A. L. Rahbek, Ridder af Dannebrogens.
Trykt og forlagt af Bogtrykker B. G. Bendixen.

Forsendes, i Følge Kongel. allernædigst Tilladelser,
med Pakkeposterne.

København. Tirsdagen den 18 Januar 1820.

Gaus et provos et quæ non fecimus iphi,
Vix ea nostra voco.

Ovid. Metam. libr. 13 v. 140:

Teg fulde nævne dine Hædre;
Om Land blev stor ved Folkesær.

Tullin.

I den høist inddholdrige Forelæsning, som Hr. Prof. Magnussen, under Navn af nordisk Archæologie, har prydet Maanebs Skriftet Hesperus med, findes i det for ikke længe siden udkomme Novems berhæfte den interessante Mærkelighed, at vor Phidias Thorwaldsen i 25de Led nedstammer fra hen ved de islandiske Sagor og Skalsbedigte for

sin Pragt forevigede Oluf Høstlundson Paa, der i en Gildesal, han lod opføre, og som var større end Nogen den Lid havde set, lod det udvendige af Væggene og Loftet allevegne zire med ophøiede Billedhuggerarbeider, som forestilte virkelige Tilsdragelser, og tildeels Begivenheder og Scener af den Nordiske Mythologie, der i et Bryllup, hvor ved denne Bygning første Gang bruges til Sammenkomst, blev besungne af den nævndelige Skiald Ulf Ugesen, i et Digt Husdrapa kaldet, hvorfra vi endnu eie skisndt desværre kun faa og smaa Brudstykker.

Tilskueren haaber, at han sin henimod zo Kars Tilskuerbane igennem er blevet sine fra først af vedkicidente Grundsetninger om Verd, og Alt, hvad dermed staer i Forbindelse, for tro til, at man skalde mistanke ham at indbilde sig at giøre sin Ven Ere med her at fremdrage Noget om hin hans Herkomst. En Thorwaldsens Adelsbrev, der vil gielde, saalange Kunst og Smag er til, ere hans Mesterværker. Tvertimod troer Tilskueren, at hine Gamle og deres synderlige Begivenheder ville faae Mærkelighed og Interesse fra deres herlige Edling og paa Grund heraf haaber han, det ikke vil være uvelkommen, at han især af Lærdæla Saga, som han til andet Bind af de nordiske For-

Tællinger øger at bearbeide, fortælig meddeler noget om ovennævnte Oluf Paa.

Høstlund, eller Havstlund Dalakols Søn, den samme, hvem vi i nordiske Fortællinger første Bind finde hyppig omtalt, som Fader til den Halgerd, hvis farlige Skørhed og Leisind gjør hende til hin Iliades Helena, seilede engang i Kong Hagen Adelssteens Lid til Norge, og kom paa denne Rejs til Brennørne, hvor Kongen var drægtet at holde Thing, og hvor der var et stort Mårske. På dette kloste han for tree Mark Søls en smuk men stum Slavinde, som han tog til sit Medhustru. Denne fødde ham en Son; efter nogle Kars Kørslb overraskede han hende, talende med dette sit Barn, og erfoek nu, at hendes Stumhed var forstilt, at hendes Navn var Melkorfa, Datter af den irske Konge Myrkartan, og bortrøvet af Vikinger. Havstulds Hustru havde midlertid ingen Lust at føste Err til detne Herkomst; og da Melkorfa nogen Lid efter lod hendes Fodtoe ligge paa Gulvet, fastede hun hende det i Hovedet, hvorpaa Havstlund gav Melkorfa hendes egen Gaard, hvor hun opfostrede sin Son, den ovenzimalte Oluf Paa.

Senere bekymrede Havstlund sig ikke meget om Melkorfa, dog vilde hun ikke give nogen anden

Beiler sin Haab, inden Oluf var 18 Aar gammel, og der tilbød sig en Lejlighed, at han kunde besøge sine Frænder i Irland. Nu øgte hun en riig Mand ved Navn Thorbjørn Skriupu, at han skulle understøtte hendes Søn til Reisen. Oluf gik da først til Norge, hvor han af Dronning Gunhild, der havde været en særdeles Veninde af hans Farbroder Nut, fik et Skib med 60 Mands Besætning. Ved den iriske Kyst stodte han paa Grund. Frerne vilde bemestre dem Skibet, da de hørte, det var norsk, og de vare landsatte paa et Sted, hvor Uloændingen ikke havde Fred. Nu svarede Oluf dem paa irisk, som han havde lært af sin Moder, at de havde Volk med, og altsaa Lovene ikke gialdt dem, og skjøndt de vare fredelige Mænd, vilde de dog værge Skib og Gods. Frerne løb ud i Vandet for at angribe ham; men da de saae ham og hans rede til Kamp, blev de bange, og løb til næste By, hvor Kongen var til Gæstebud. Denne kom til Kysten med en Flok Ryttere, men nu gav Oluf sig tilkende for ham som hans Dattersøn, og godt gjorde dette med en Ring, en Kniv, og et Belte, der til den Ende var ham givet af hans Moder.

Myrkartan modtog ham da fierlig, og førte ham til Dublin, hvor Melkorkas Amme, der af

Elde og Sygdom længe havde været sengeliggende, blev saa rørt over dette Budskab, at hun uden Kiep gik til sin Fosterdatters Søn, der satte hende paa sine Kne, og gav hende Kniven og Beltet. Han blev nu nogen Tid hos sin Morfader, ledfagede ham i hans Krigs, og vandt saaledes hans Godhed, at Kongen vilde have udnævnt ham til sin Estermand, hvad han dog ikke vilde modtage, deels af Frygt, at Myrkartans Sønner ikke vilde taale det; deels at Melkorka vilde sørge, hvis han ei kom tilbage. Han gik da over Norge tilbage til Island, Melkorka til Glæde, der blot bedrøves over, at han ikke havde medbragt hendes Amme.

Oluf Paa var nu efter Egilssagas Vidnesbyrd den skinneste Mand paa sin Tid i Island, kæk og ædel og overmaade riig, og hoede paa en Gaard, han selv havde bygget, og der efter hans mange og store Hiorde fik Navn af Hiorderholt. Han heiledes til den navnkundige Egil Skalagrims skønne og kloge Datter Thorgerd: hende om hvem Dehleghlæger i Fosterbrødrene fortæller, at da Haderen havde besluttet at sulde sig til døde over sin Sons Død.

Da kom Thorgerd Egils Datter, seig hun ei forlod

Elliſſe Fader, nedgik til ham, havde samme
Mod,
Begge Hungren tause taalte, Dagen, Natten
Lang,
Wented Døden, quæged Tungen med det
Salte Sang,
og derved bragde snildelig Faderen fra sit Forsæt
og Egil, som kiendte Oluf, og hvor fordelagtigt
dette Gistermaal var, gav ham hende gierne.

Da Oluf Paas Fader døde, og man skulde
drinke hans Arvesol, sit Oluf sine Halvbrødre til
at udsette det til næste Aar, da det var for seent
paaaret til, at det kunde blive efter hans Tykke,
hvorhos han tilhød sig, at høre tredie Delen af
Bekostningen, hvorimod de overløde ham at ind-
hyde Giæsterne. Ved Althinget følgende Som-
mer indbød han da alle Godordsmænd, og hvo
ellers vilde, at komme til Høfstdsted 10 Uger for
Winter, og drinke Høfstduds Arvesol i 14 Dage,
hvorhos han tilsagde alle Fornemmere Forærlinger,
Der mstde da 900 Mennesker, og var dette det
næst største Arvesol, der havde været i Island.
Hans Halvbrødre var vel ikke ganske tilfreds med
denne store Bekostning; men Oluf formildede dem
tildeels ved at paataage sig selv en saare betydelig
Deel deraf.

En Tid derefter besluttede Oluf paa sin Gaard
Hiordaholt at bygge en større Sal til Gilder,
end nogen Tid var seet tilforn, og var det her,
Sagaer vare afbildede paa Væggene, isteden for
disse ellers vare behængte med Tapeter. Om disse
Afbildinger vare, som Prof. P. E. Müller i an-
den Deel af sit saa høisinteressante Sagabiblios-
thek paastaaer, Maleri og ikke Billedhuggerarbeide,
„da det udtrykkelig siges, at Alt var saa godt udar-
bejdet, at man fandt det meget pynteligere, naar
Tapeter ei var ophængte — og man ikke passeligen
kunde sammenligne Billedhuggerarbeide med sprag-
lede Tapeter,” eller om det, som Finn Magnussen
i den Afhandling, som har givet nærmest Anledning
til nærværende Blad, bestemt paastaaer, dog uden
med Grunde, at bestride det af ham selv i Noten
angivne müllerske Sted, har været ophojet Bil-
ledhuggerarbeide, maa Tilskueren overlade disse
tvende høisfortiente Oldgranskere mellem sig at af-
gisre; nok at de begge ere enige, at det var et
Værk af høist beundret og beundringsværdig
Skønhed for sin Tid.

Denne Sal, eller dette Udhus blev første
Gang brugt, da Olufs Datter Thyride havde
Bryllup med en forhenværende Viking, ved Navn
Geirmund, som Oluf havde lært at kænde pas-

Hest blev ført ud paa Skibet tilligemed Sadel og Ridetsi. Endelig kastede Odin sin herlige Guldring Draupner paa Balet, som en Gave til sin hedenfarne elskede Syn for Helas underjordiske Verden."

"Vi kunne — bliver Hr. Prof. F. Magnusen ved — formode, ligesom Skalda næsten udtrykkeligt beretter det i Henseende til Ulf Uggesens Digt, at Balders Ød — ogsaa forherligt med Ewalds og Dehlenschlägers Digte, samt vor Eckertsbergs her engang udstille Maleri — samt de Tildragelser, som foregik der, ere blevne forestilt i dette Billedværk, saa meget mere, som deres Beskrivelse i den prosaiske Edda følger lige ovenpaa Thors Kamp med Midgardsormen eller Verdensslangen, og netop denne Begivenhed ligeledes er forestilt af den islandiske Kunstner, og besunget herester af hans digtende Landemand. Vi have nemlig fire Brudstykker af ommeldte Poem, som omtnale selve Thors Kamp med Slangen, samt med Jetten Hymer eller Ymer, der var med Jordenguden paa det samme Kartø, hvorfra bin udkastede den Krog, hvormed han trak Slangen op fra Dybet. I det ene Vers siges der, at den spraglede eller glimrende Slange saaet sikt paa Guden, som sad i Baaden, og sprudede

Gifistrømme paa ham — i et andet, at Gudens flampende Blik igien forfærdede Dragen — og i et tredie, at Thor slog Hovedet af Slangen, saa at den sank i Søen, eller trykkedes mod Brændingserne eller Strandkredden. Dette berigter den yngre Eddas Forf., som ellers spønsklig har besmyttet Husdrapa, da han anmærker; det er sandfærdigere, at Midgardsormen lever endnu, og ligger i Havet. Det sidste stemmer overeens med den ældre Eddas Digt Hymisqvide; hvor dog siges, at Thors tunge Hammerrøg trak Slangens Hoved, hvorefter den sank i Hovet og de samme Udtryk bruger netop den yngre Edda her. Endelig beskriver det fjerde hertil hørende Brudstykke, hvorledes Thor gav Jetten det vældige Slag paa Hovedet, som (efter den prosaiske Edda) havde den Virkning, at han styrtede over Bord, og vendte Benene i Væiret."

(Fortsættes.)
